

۱۹.۵

نمودار تابع f و خط مماس بر آن در نقطه‌ای $A(3,5)$ در شکل زیر رسم شده است. مقدار $f'(3)$ را بیابید.

$d = \alpha x + 1$
 $(0,1), (3,5)$

$$\Rightarrow \alpha = \frac{d-1}{3-0} = \frac{f}{3} \Rightarrow d = \frac{f}{3}x + 1 \Rightarrow d' = \frac{f}{3}$$

در نقطه $(3,5)$ داریم $f(3) = d(3) \parallel \Rightarrow f'(3) = d' = \frac{f}{3}$

۱

خط مماس بر منحنی $f(x) = \sqrt{ax-1}$ از نقاط $A(-1,0)$ و $B(2,2)$ می‌گذرد. مقدار $f'(5)$ را بیابید.

$d = \frac{f-1}{f-(-1)} = \frac{f}{f+1} \Rightarrow y = \frac{x+f}{f} \Rightarrow \sqrt{ax-1} = \frac{x+f}{f} \Rightarrow 9ax-9 = x^2+2x+1 \Rightarrow ax^2 - (1+2a)x + 2a = 0$

در این معادله $\Delta = 0 \Rightarrow (1+2a)^2 - 4 \cdot 1 \cdot 2a = 0 \Rightarrow 1 + 4a + 4a^2 - 8a = 0 \Rightarrow 4a^2 - 4a + 1 = 0 \Rightarrow (2a-1)^2 = 0 \Rightarrow a = \frac{1}{2}$

$\Rightarrow a = \frac{1}{2} \Rightarrow x^2 - 2x + 2 = 0 \Rightarrow x = 1 \Rightarrow f(1) = \sqrt{1/2 - 1} = \sqrt{-1/2}$ (Not possible)
 $\Rightarrow a = \frac{f}{9} \Rightarrow x^2 - 1.0x + 2d = 0 \Rightarrow x = 1 \Rightarrow f(1) = \sqrt{1-1} = 0$ (Not possible)
 $\Rightarrow a = \frac{f}{9}$ (Correct)

۲

معادله خط مماس بر نمودار $y = \frac{x^2+mx+1}{x+3}$ در نقطه‌ای به طول واحد بر روی نمودار، به صورت $3y - 3x = n$ است. مقدار $m+n$ چقدر است؟

$y = \frac{x^2+mx+n}{f} \Rightarrow y' = \frac{2x+m}{f}$

$\Rightarrow \frac{2x+m}{f} = \frac{3}{f} \Rightarrow 2x+m = 3 \Rightarrow m = 3-2x$

$\Rightarrow \frac{f}{f} = \frac{n+3}{f} \Rightarrow n = f-3$

$\Rightarrow \frac{f}{f} = \frac{n+3}{f} \Rightarrow n = 1$

$\Rightarrow m+n = 3+1 = 4$

۳

اگر $f(x) = \frac{xy - \sin x}{4 - \sin^2 x}$ و $g(x) = \frac{x}{x + \sin x}$ باشد، حاصل عبارت $f'(g(x)) - f(g(x))$ را بیابید.

$f(x) = \frac{xy - \sin x}{4 - \sin^2 x}$
 $g(x) = \frac{x}{x + \sin x}$

$f'(g(x)) - f(g(x)) = \frac{g(x) - \sin g(x)}{4 - \sin^2 g(x)} - \frac{g(x) - \sin g(x)}{4 - \sin^2 g(x)} = 0$

$\Rightarrow (f'g - f)' = -\cos g \cdot g' = -\cos(\frac{\pi}{4}) \cdot \frac{1}{\sqrt{2}} = -\frac{1}{\sqrt{2}}$

۴

$f(g(f'(3)))$

$f(g(x)) = \frac{1}{\sqrt{\frac{1}{x^2+1} + \frac{1}{x^2+1}}} = \frac{1}{\sqrt{\frac{2}{x^2+1}}} = \frac{\sqrt{x^2+1}}{\sqrt{2}}$

$\Rightarrow f'(g(x)) = \frac{1}{\sqrt{2}} \cdot \frac{x}{x^2+1}$

$\Rightarrow f'(3) = \frac{1}{\sqrt{2}} \cdot \frac{3}{10}$

$\Rightarrow f(g(f'(3))) = \frac{1}{\sqrt{2}} \cdot \frac{\sqrt{\frac{9}{10} + 1}}{\sqrt{2}} = \frac{1}{2} \cdot \frac{\sqrt{19}}{\sqrt{10}} = \frac{\sqrt{190}}{20}$

۵

اگر $f(x) = \frac{-1 + \sin x}{1 + \sin x}$ و $f(x) + 1 = xg(x)$ باشد، حاصل $\lim_{x \rightarrow 0} g(x)$ را بیابید.

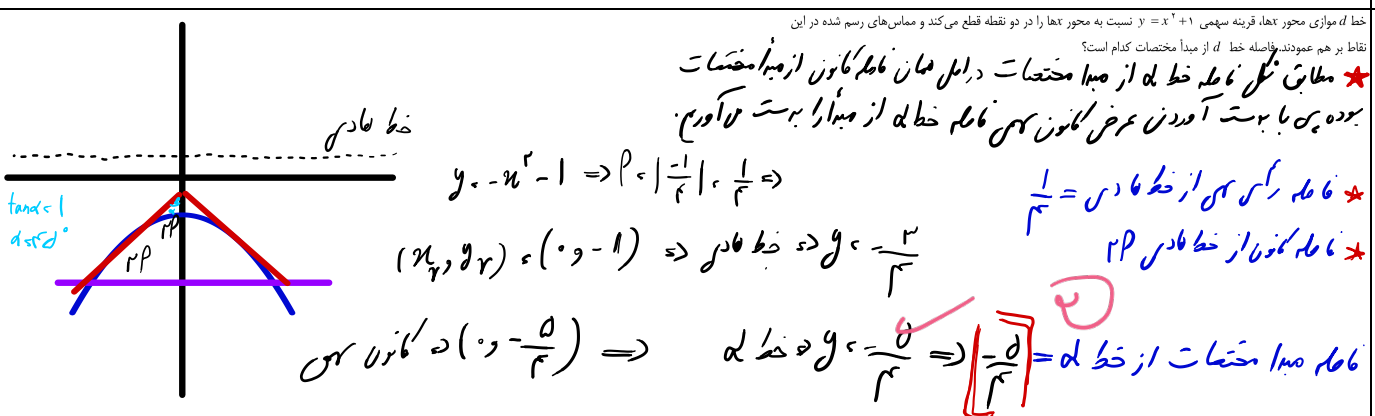
$$f(x) = xg(x) + 1 \Rightarrow g(x) = \frac{f(x) - 1}{x}$$

$$\Rightarrow g(x) = \frac{\left(\frac{-1 + \sin x}{1 + \sin x}\right) - 1}{x} \xrightarrow{\text{مخرج مشترک}} g(x) = \frac{\left(\frac{x-1}{x+1}\right) - 1}{x} = \frac{\frac{x^2 - 2x + 1}{x^2 + 2x + 1} - 1}{x} = \frac{-2x}{x^2 + 2x + 1}$$

۶

$$\Rightarrow g(x) = \frac{-2x}{x^2 + 2x + 1} \xrightarrow{x \rightarrow 0} \lim_{x \rightarrow 0} g(x) = \frac{-2 \cdot 0}{0^2 + 2 \cdot 0 + 1} = \frac{0}{1} = 0$$

H.P

۷

خط d از مبدأ مختصات می‌گذرد و بر نمودار تابع $f(x) = \sqrt{x}(x^2 + 3)$ مماس است. شیب خط d را بیابید.

$$f(x) = y_d \Rightarrow \sqrt{x}(x^2 + 3) = \alpha x \Rightarrow \sqrt{x}(x^2 + 3) = \alpha x$$

$$f'(x) = y'_d \Rightarrow \frac{1}{2}x^{-1/2}(x^2 + 3) + \sqrt{x} \cdot 2x = \alpha \Rightarrow \frac{1}{2}\sqrt{x}(x^2 + 3) + 2x\sqrt{x} = \alpha \sqrt{x}$$

$$\Rightarrow \frac{1}{2}(x^2 + 3) + 2x = \alpha \Rightarrow \frac{1}{2}(x^2 + 3) + 2x = \alpha$$

۸

خط d از مبدأ مختصات می‌گذرد و بر نمودار تابع $y = \alpha \sqrt{x}$ مماس است. عرض نقطه‌ی A در نقطه‌ی A عرض نقطه‌ی A را بیابید.

$$\frac{\sqrt{x}}{\sqrt{x^2 + 1}} = \alpha \Rightarrow -2x\sqrt{x} + x\sqrt{x} + \sqrt{x} = \frac{1}{\alpha} \Rightarrow -2x\sqrt{x} + \frac{3}{2}\sqrt{x} = \frac{1}{\alpha}$$

$$\Rightarrow -2x\sqrt{x} + \frac{3}{2}\sqrt{x} = 0 \Rightarrow \sqrt{x}\left(-2x + \frac{3}{2}\right) = 0 \Rightarrow x = \frac{3}{4}$$

$$f\left(\frac{3}{4}\right) = \frac{\sqrt{\frac{3}{4}}}{-\frac{1}{4} + \frac{1}{4} + 1} = \frac{\frac{\sqrt{3}}{2}}{1} = \frac{\sqrt{3}}{2}$$

۹

فرض کنید $f(x) = (x[x])^2$ و $g(x) = \frac{1}{\sqrt{x^2 - 1}}$ ، مقدار مشتق چپ تابع $f \circ g$ در $x = \frac{\sqrt{5}}{2}$ چند برابر $\sqrt{5}$ است؟

$$(f \circ g)'(x) = g'(x) f'(g(x))$$

$$\Rightarrow g'\left(\frac{\sqrt{5}}{2}\right) = \frac{1}{\sqrt{\left(\frac{\sqrt{5}}{2}\right)^2 - 1}} = \frac{1}{\frac{5}{4} - 1} = \frac{1}{\frac{1}{4}} = 4$$

$$f'(x) = 2x[x] \cdot (x[x]) = 2x^2[x]$$

$$\Rightarrow g'(x) = \frac{2x}{\sqrt{x^2 - 1}} \Rightarrow g'\left(\frac{\sqrt{5}}{2}\right) = \frac{2 \cdot \frac{\sqrt{5}}{2}}{\sqrt{\left(\frac{\sqrt{5}}{2}\right)^2 - 1}} = \frac{\sqrt{5}}{\frac{1}{2}} = 2\sqrt{5}$$

$$\Rightarrow (f \circ g)'(\sqrt{5}) = 4 \times 2\sqrt{5} = 8\sqrt{5}$$

۱۰

$$g(x) = (x^2 - 1)^{-\frac{1}{r}} \rightarrow g'(x) = -\frac{1}{r}(2x)(x^2 - 1)^{-\frac{r}{r}}$$

$$g'\left(\frac{\sqrt{\Delta}}{r}\right) = -\frac{1}{r}(\sqrt{\Delta})\left(\frac{\Delta}{r^2} - 1\right)^{-\frac{r}{r}} \rightarrow -\frac{\sqrt{\Delta}}{r} \left(\frac{-r(-\frac{r}{r})}{1}\right) = -r\sqrt{\Delta}$$

$$g\left(\frac{\sqrt{\Delta}}{r}\right) = \frac{1}{\sqrt{\frac{\Delta}{r^2} - 1}} = \frac{1}{\sqrt{\frac{1}{r^2} - 1}} = \frac{1}{\frac{1}{r}} = r^+$$

$$\psi'(r^+) = ((r^n)^r)' = r^n r' = r^n \epsilon$$

$$\psi \circ g'\left(\frac{\sqrt{\Delta}}{r}\right) = -r\sqrt{\Delta} \times r^n \epsilon \stackrel{\div -r\sqrt{\Delta}}{\rightarrow} \frac{\cancel{r^n} r^n - r\sqrt{\Delta}}{\cancel{-r\sqrt{\Delta}}} = 1$$